

1

o_z_v_ě_n_y

newsletter Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové

číslo 1 / ročník 1 / 2012

obsah_

úvodní slovo_

úvodní slovo prvního děkana fakulty

kontakt_

Zdeněk Beran: „Ve středověku bych žít rozhodně nechtěl.“

živě_

Středoškolstí studenti na chvíli „vysokoškoláky“ aneb „poznej svoji vejšku!“

kalendář_

„Spoř a investuj!“ aneb Miloš Zeman na Univerzitě Hradec Králové
Prof. Tomáš Halík, prof. Mark Risjord, Ing. Edvard Outrata a další na UHK
Dveře na Univerzitu Hradec Králové otevřeny
Filmové projekce pro studenty univerzity opět zahájeny
Protesty studentů i v Hradci Králové
Přípravné kurzy v kurzu
LAST aneb spolupráce Hradce s Olomoucí
Mladí historici o moderních dějinách Čechů a Slováků
Kubánský disident na UHK
Debata o potenciální hrozbě islámu

možnosti_

Možnosti dalšího vzdělávání (nejen) pro absolventy

Doktorské studium

MODES aneb kurzy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

úvodní slovo_

úvodní slovo prvního děkana fakulty

Vážené absolventky, vážení absolventi,

jistě si vzpomenete na okamžiky své bakalářské, magisterské či doktorské promoce. Možná si vzpomenete i na slova, která jsem k Vám absolventům při této příležitosti pronášel. Kromě různých rad a morálních výzev jsem vždy zmínil, že Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové (pro některé z Vás Fakulta humanitních studií) je navždy Vaší alma mater a že naše dveře jsou vám pro všechny příští okamžiky otevřeny. Vyzýval jsem Vás, abyste se na svou fakultu vraceli, sledovali, jak se jí daří, a přišli se pochlubit, jak se daří Vám.

Nyní bychom rádi tyto výzvy a upřímně míněná slova více naplnili. Uvědomujeme si totiž, že pokračování kontaktu mezi školou a jejími absolventy přináší oboustranný prospěch. Rozhodli jsme se proto výrazně zmodernizovat a vylepšit absolventskou sekci na webových stránkách fakulty, ale hlavně jsme se rozhodli začít vydávat absolventský zpravodaj. Chceme Vás jeho prostřednictvím informovat o všem podstatném, co se na fakultě a univerzitě děje. Hodláme zde také zveřejňovat nabídky pro Vás absolventy. Věříme, že tak vytvoříme prostor, který pro Vás bude tak zajímavý, že budete mít důvod se sem pravidelně vracet. Budeme také velmi rádi, když nám do zpravodaje přispějete například svými postřehy o tom, jak se Vám na FF UHK studovalo, zda Vám bylo studium ve Vaší praxi něčím užitečné či naopak, anebo přispějete čímkoliv jiným.

Pro fakultu je pravidelný kontakt s absolventy velmi důležitý i proto, aby mohla zpětně reflektovat vaše životní a pracovní zkušenosti. Všichni

víme, že podoba a obsah jednotlivých studijních oborů musí pružně reagovat na požadavky a realitu praxe. Bez informací od absolventů není možné tyto inovativní kroky činit. I v tom jste pro nás, naši absolventi, nezastupitelní.

Z opačného úhlu pohledu se ale i fakulta vyvíjí, a velmi rychle. Podíváme-li se na někdejší FHS UHK z r. 2005 a dnešní FF UHK, jsou to dvě téměř nesrovnatelné školy. Rádi bychom Vám nabídli možnosti dalšího vzdělávání, protože již téměř všechna pracoviště fakulty disponují nejen magisterským stupněm studia, ale častokrát i stupněm doktorským nebo rigorózním řízením. Některé obory doktorského studia i rigorózního řízení plánujeme ještě akreditovat. Fakulta také připravuje rozvoj celoživotního vzdělávání zaměřeného na krátkodobé kurzy a podobné aktivity. I ty bychom Vám rádi do budoucna nabídli, ale stejně tak bychom rádi v tomto směru od Vás získali inspiraci, zda byste nějaké kurzy dalšího vzdělávání uvítali.

Náš společný prostor bude užitečný ještě z jednoho hlediska. Doufáme totiž, že nám umožní vidět se s Vámi. Ani moderní nástroje typu Facebook, Skype, Spoluzaci.cz aj., které dokáží udržovat mezilidské kontakty, však nedokáží nahradit osobní setkání. My, Vaši bývalí učitelé, Vás rádi uvidíme, protože jeden každý z Vás prošel našimi rukama, a stal se tak součástí i našeho života. Možná byste se divili, jak často se na absolventy na různých schůzích kateder vzpomíná. Třeba tento nový prostor našemu setkávání do budoucna pomůže.

*Na snímku dr. Petr Grulich při předání děkanské funkce dr. Pavlíně Springerové
za přítomnosti předsedkyně fakultního akademického senátu doc. Věry Němečkové (vlevo)*

Nikdy jsem nebyl příznivcem dlouhých projevů, a proto se blížím k závěru. Budu velmi rád, pokud si zpravodaj přečtete a pokud se pro Vás stane impulzem pro jakoukoliv formu naší vzájemné spolupráce. Ať již tomu tak bude, nebo nikoliv, rád bych Vám popřál mnoho štěstí a spokojenosti, lidské i pracovní pohody, zkrátka, ať se Vám daří. Úplně na závěr mi dovoluje ještě jedno rozloučení. K 30. červnu 2012 skončil můj děkanský mandát.

Měl jsem tu obrovskou čest být prvním řádným děkanem naší fakulty, a tedy i děkanem Vás všech. Nikdy na to nezapomenu. Rád bych Vám ještě jednou řekl své osobní Na shledanou a své osobní Děkuji, bylo mi ctí být vaším děkanem.

Dámy a pánové, vivat, crescat, floreat Facultas philosophica Universitatis Reginaëgradecensis!

Váš

Mgr. Petr Grulich, Ph.D.

prorektor univerzity

děkan fakulty v letech 2005–2012

kontakt_

Zdeněk Beran: „Ve středověku bych žít rozhodně nechtěl.“

Rozhovor s absolventem hradecké filozofické fakulty? Moje kroky zamířily zcela automaticky do tamní knihovny „historiků“. A bylo rozhodnuto. V podstatě už bývalý doktorand Historického ústavu FF UHK, správce jeho knihovny a autor či spoluautor na svůj věk obdivuhodného množství odborných publikací či článků PhDr. Zdeněk Beran, Ph.D., bude tím vhodným kandidátem. A tak jsme si obklopeni knihami, monitory počítačů a krabicemi povídalí jak jinak než o historii, ale i o doktorském studiu na hradecké univerzitě, o předpokladech pro vědeckou práci či autorových tvůrčích záměrech a profesních plánech.

Jaká byla tvoje cesta k rozhodnutí studovat historii na vysoké škole? Byly dějiny tvým velkým koníčkem a oblíbeným předmětem ve škole již „odmalička“?

Zdaleka ne. Memorování dat a osobností mě příliš nebavilo a až krátce před maturitou jsem zjistil, že dějiny jsou vlastně o zásadních lidských otázkách, tj. „odkud přicházíme, kdo jsme a kam směřujeme“. Dál jsem se pro historii vlastně rozhodl až po dvou letech studia na jiné vysoké škole.

Na hradecké univerzitě jsi vystudoval obory matematika a dějepis. Jaká je souvislost mezi těmito zdánlivě vzájemně neslučitelnými obory?

Domnívám se, že na každý obor se dá dívat z hlediska historie – a stejně tak i na matematiku, oba obory se prolínají v oblasti dějin myšlení. Matematika člověku dává ukázkou přesného a precizního uvažování, které je užitečné pro všechny obory.

Letos jsi ukončil čtyřleté studium v doktorském programu České a československé dějiny na Filozofické fakultě Univerzity Hradec Králové, což může vybízet k tzv. ohlédnutí zpět.

Co bylo před čtyřmi lety těmi nejdůležitějšími impulzy vydat se tímto směrem?

Tím nejdůležitějším impulzem byl určitě zájem o historickou vědu, což se dá s pedagogickou prací na současných středních či základních školách jen těžko skloubit. Důrazy jsou úplně jinde než před sto lety – nevím, jak by dnes napsal August Sedláček svých 15 svazků „Hradů“ při plném úvazku na střední škole...

Mohl bys prosím případným zájemcům stručně charakterizovat doktorské studium historie na naší fakultě?

Doktorské studium je pro lidi, které historie zajímá jako skutečná věda. Studium je velmi zajímavé s možnostmi rozsáhlého nového poznání, praktických zkušeností v oboru, s možností cestovat, publikovat, účastnit se různých konferencí a mnoho dalšího.

Doktorské studium není samozřejmě zdaleka tak jednoduché, jak by se mohlo neznalým jevit. Před čím bys chtěl budoucí zájemce varovat, co bys jim poradil nebo doporučil?

Nevýhodou je obtížnější „skloubení“ s případnou jinou prací, aby totiž člověku zůstal čas na vlastní →

PhDr. Zdeněk Beran, Ph.D.

výzkum, což by mělo být jádro doktorandského studia. Myslím si ale, že pro nadšence to není nereálné, navíc tu je možnost kombinovaného studia.

Jak bys charakterizoval své odborné vědecké zaměření pro zájemce mimo obor?

Můj zájem se trochu posunul, i když se vlastně pořád dotýká tématu landfrýdů. Původně jsem se zabýval hlavně dějinami šlechty, majetkových poměrů a podobně. Dnes se více soustřeďuji na dějiny institucí, a to souvisí s právními a správními dějinami a dotýká se to i dějin mentalit. Lze se tak dívat na strukturu středověké společnosti z trochu jiného úhlu. Také se postupně snažím o komparaci v širším evropském měřítku.

Co považuješ za svůj zcela první badatelský počín?

Snad svoji seminárku z gymnázia, která se týkala aplikace tradice platonské a aristotelské filozofie ve středověkém umění. Jinak pak až diplomku o čáslavském landfrýdu z pohusitské doby.

V letošním roce se na pultech knihkupectví objevila také tvoje nová publikace, již druhá v pořadí. Mohl bys ji prosím veřejnosti představit?

Jedná se o knihu, která vychází z mého hlavního výzkumu realizovaného za doby mého doktorského studia a týká se pohusitského landfrýdu v tehdejší Bolešlavské kraji. V knize jsem se snažil o pokud možno co nejúplnější pohled, takže se tam objeví hledisko právněhistorické, které zařazuje tento landfrýd do dlouhé tradice českých

a evropských landfrýdů. Dále je rozpracováno hledisko regionální, jež poskytuje podrobný náhled do tehdejšího Bolešlavska; práce obsahuje mnoho map a dalších příloh. Nakonec představuji boleslavský landfrýd jako politickou instituci s jejími problémy i úspěchy ve specifické době polipanského bezvládní. Zajímavé je, že právě na Bolešlavsku začala politická kariéra budoucího krále Jiřího z Poděbrad, který zde původně působil ve funkci hejtmana landfrýdu.

Vydání odborné publikace často předchází léta badatelského a tvůrčího úsilí. Na kterou příjemnou nebo nepříjemnou situaci v průběhu jejího vzniku si zpětně vzpomeneš?

Mojí první a základní snahou byla potřeba nalézt originál smlouvy, již byl tento landfrýd založen. Zklamáním však bylo zjištění, že podle všeho tato smlouva již dávno neexistuje. Dobře bylo naopak to, že se mi podařilo najít oba dva téměř soudobé opisy tohoto dokumentu, z nichž pracoval František Palacký, autor edice *Archiv český*, pouze z jedním.

Vydání publikace není samozřejmě jednoduchým počinem. Na jaká úskalí se musí začínající spisovatel-historik připravit?

Důležité je mít vstřícného nakladatele. Pak je za vydáním každé publikace samozřejmě množství „neviditelné“ práce, tj. několikeré korektury, tvorba rejstříků, shánění a tvorba příloh a mnoho dalšího.

Jaké jsou tvé profesní cíle?

Rád bych rozšířil svůj obzor více mimo samotné Čechy, více se chci seznámit se zahraniční literaturou i institucemi.

Dnes se více soustřeďuji na dějiny institucí.

Bleskový dotazník

Koníčky

rodina, přátelé, historie, filozofie, matematika, příroda, cestování, sport

Historická osobnost, se kterou bych se rád setkal a proč

Ve světovém měřítku např. s Aureliem Augustinem. On a podobní myslitelé této doby stáli na pomezí dvou epoch, z nichž žijeme pravděpodobně na konci té druhé, a vlastně té naší epoše dávali budoucí tvar. Z Čechů by bylo zajímavé se setkat s Janem Husem, Janem Amosem Komenským... Ti pro změnu stáli u přelomových okamžiků české historie a jejich životy se hluboce dotýkají české duchovní i národní identity.

Historická doba, ve které bych rád žil a proč

Přibližně v době, co žiji, i když mě možná budoucnost vyvede z omylu. Nejsem naivní romantik – středověk byl nesmírně zajímavým a v mnohém přínosným obdobím dějin, ale žít v té době bych rozhodně nechtěl (úsměv).

Právě čtu

Marc Bloch: *Feudální společnost*.

Oblíbený spisovatel

C. S. Lewis, J. R. R. Tolkien, F. Kafka, B. Pascal, ...
Po pravdě, teď ale stíhám číst jen historiky.

Nejčtenější kniha

Bible

Nejnudnější kniha

Těžko říci, asi něco z povinné četby...

Nejdelší cesta

Ostrov Lanzarote a zpět – letecky; Barcelona a zpět – po zemi; velký okruh po Jizerských horách – pěšky

Jak relaxuji

Venku, u dobrého filmu nebo knížky.

PhDr. Zdeněk Beran, Ph.D., pochází z Kutné Hory, kde vystudoval gymnázium. V roce 2008 obhájil diplomovou práci o čáslavském landfrýdu v letech 1440–1453 a zahájil čtyřleté doktorské studium v oboru České a československé dějiny na Filozofické fakultě Univerzity Hradec Králové (téma Boleslavský landfrýd v letech 1440–1453). Během něho byl autorem či spoluautorem několika odborných publikací či článků v odborných periodikách – např. *Dokumenty k dějinám českého středověku a raného novověku* (Oftis, 2006), *Čáslavský landfrýd 1440 až 1453* (Východočeské listy historické, 2008), *Listář a listinář synů krále Jiřího* (Východočeské listy historické, 2010), *Poslední páni z Michalovic* (Veduta, 2010), letos mu vyšla v nakladatelství Veduta odborná monografie *Boleslavský landfrýd 1440–1453*. Nejen za svou mimořádnou publikační aktivitu, ale i za vynikající výsledky ve vědecké a výzkumné činnosti v oblasti historie získal v březnu minulého roku Cenu primátora města Hradec Králové. Své odborné znalosti a zkušenosti rozšiřuje účastí na vědeckých konferencích nebo výukovými aktivitami v rámci seminářů i kurzů na hradecké filozofické fakultě pro její posluchače i zájemce z řad širší veřejnosti. Je ženatý, má jednoho syna.

živě_

Středoškolští studenti na chvíli „vysokoškoláky“ aneb „poznej svoji vejšku!“

Čtvrtek 9. února 2012, tři čtvrtě na jednu. Závěr pracovního (studijního) týdne na dosah, a přece je na chodbách filozofické fakulty živěji než jindy. Před některými učebnami se šikují hloučky studentů, směle se zařazují mezi ně. Pestrobarevné plakáty, které jsou rozmístěné na nástěnkách po celé budově, nabízejí zajímavý program až do půl páté. V jednu hodinu začnou téměř dvouhodinové workshopy z historie, archeologie, filozofie a politologie. Na ně plynule navážou další – tentokrát z archivnictví, sociologie a opět z politologie. Každý z nich láká na něco jiného. Filozofové se např. budou zabývat otázkou po smyslu života, politologové budou volit poslance, historici lákají na nikoho slavnějšího než na samotného císaře římského a krále českého Karla IV. Sociologové si přizvali odborníky z Českého statistického úřadu, která studentům představí kouzlo výkladu statistických údajů, a archiváři lákají, že představí svůj obor a profesi v atraktivním světle jako činnost přímo detektivní. Všechny uvedené katedry se tak budou snažit, a to pod hlavičkou akce s příznačným sloganem „Přijď na filozofickou fakultu a poznej svou vejšku!“, prezentovat studentské veřejnosti své obory atraktivním způsobem s cílem přesvědčit ji ke studiu právě na nich, zároveň jí však také objasnit náplň studia konkrétního oboru, budoucí uplatnění na trhu práce, a tím pomoci s výběrem z nepřeberné škály studijních nabídek a možností.

Spolu s ostatními středoškoláky se nedočkavě hrnu do učebny, kde v jednu hodinu začíná workshop zaměřený na studium historie. Nikdo z nás nemá konkrétní představu, jak bude probíhat; akce tohoto druhu se totiž pořádá na filozofické fakultě letos poprvé. Workshop z historie

si vybralo šestnáct zájemců. Je rozdělen do tří částí. V první doktorand historie PhDr. Zdeněk Beran pomocí prezentace a připravených úkolů pro studenty přibližuje osobnost Karla IV. „*Při sestavování workshopu o Karlu IV. jsem se pokusil ukázat oblasti, které by byly pokud možno zároveň zajímavé a důležité. Současně mi šlo o praktické zapojení studentů,*“ prozradil Zdeněk Beran postupy a metody, jimiž se při sestavování svého historického workshopu řídil. Sám přitom jako absolvent hradecké univerzity zavzpomínal na motivace svého rozhodnutí jít studovat právě sem, do Hradce Králové. Lákalo ho tehdy pěkné město a možnost studovat zajímavou a pro něho lákavou kombinací oborů – matematiku a dějepis. Pořádání workshopů považuje za přínosné. „*Může se takto alespoň trochu odbourat bariéra mezi vysokou školou a veřejností, studenti budou naopak vědět, kam půjdou.*“ Ve druhé části workshopu se pak Mgr. Jiří Hutečka, Ph.D., zabývá tématem „válka a dějiny“ a na závěr celého programu čekají studenty tzv. přijímačky nanečisto. Atmosféra při nich jen velmi nepatrně připomíná situaci u těch „skutečných“ zkoušek – po žádném napětí a stresu není ani památky. Na ty neúspěšnější pak čekají výherní ceny v podobě upomínkových předmětů s logem fakulty a pro všechny zúčastněné bez rozdílu diplom s potvrzením o účasti.

Spokojenost, tak by se daly vyjádřit pocity studentů po skončení programu. „*Víte, já už vlastně nejsem studentka. Normálně už pracuju. Chtěla jsem se přihlásit na přípravný kurz. Ale psala jsem ohledně toho sem mail a poslali mi tuhle nabídku, že se můžu přijít podívat. Vlastně jsem vůbec nevěděla, co to bude. Nevěděla jsem, že se to pořádá. Ale jsem*

spokojená, nelituju toho,“ vysvětluje jedna ze zúčastněných, zatímco si ukládá získané propagační materiály do kabelky. Bude se hlásit na historii nebo na archivnictví, workshopu ke druhému zmíněnému oboru se také zúčastní. „*Workshop se mi líbil,*“ přisvědčuje blondatá gymnazistka z Hradce Králové. Absolvovala workshop z filozofie a ještě navštíví další z politologie. O akci určené primárně pro studenty třetích a čtvrtých ročníků středních škol dopředu věděla a cíleně se přišla podívat, ostatně si už podala na hradeckou univerzitu přihlášku na obor Základy společenských věd. Doufá, že absolvováním workshopu získá cenné informace nejen pro plánované studium, ale i k přijímacím zkouškám a získaný certifikát o absolvování jí třeba usnadní budoucí přijetí.

Já se sice ke studiu na hradeckou univerzitu již znovu nehlásím a o přijetí neusiluji, pokud bych se však mohla znovu rozhodnout, lákalo by mě studium archivnictví. Proto mé další kroky vedly

do druhého patra na katedru pomocných věd historických a archivnictví. Po několika minutách však odtud raději urychleně odcházím. Velmi příjemná a uvolněná atmosféra workshopu, vedeného v jeho první části doc. PhDr. Věrou Němečkovou, Ph.D., zajímavé prezentování oboru... Opravdu musím odejít. Možná by mě totiž delší setrvání na workshopu definitivně přemluvilo k dalšímu studiu – tentokrát v oboru archivnictví. A to by na mě, jako na absolventku nejednoho studijního oboru, bylo opravdu poněkud moc.

V závěru dne tak – na základě vlastních zkušeností a podle vyjádření vzorku zúčastněných studentů – docházím k závěru, že se premiéra celé akce vydařila a jistě bude na co navazovat také v příštím akademickém roce. Je dle mého názoru jediné dobře, že studenti mají možnost poznat prostředí školy, na níž se chystají studovat (či se ještě rozhodují pro studium na ní), a mají příležitost blíže se seznámit s konkrétními obory.

„Spoř a investuj!“ aneb Miloš Zeman na Univerzitě Hradec Králové

„Spoř a investuj!“ Tak by se dalo výstižně a ve zkratce popsat doporučení expremiéra Ing. Miloše Zemana zadluženým evropským zemím ocitnuvším se v toku vzniklé a stále se rozvíjející ekonomické krize. Jeho přednášku na téma Možnosti řešení hospodářské krize si přišly dopoledne 13. ledna 2012 vyslechnout tři desítky studentů včetně pedagogů filozofické fakulty. Po expremiérově desetiminutovém úvodním představení uvedené problematiky pak následovala

diskuse, která se mj. týkala problematiky možností hledání úspor ve státním rozpočtu, otázky investic ve vzdělání či dnes vysoce aktuálního tématu zavedení školného na veřejných vysokých školách; nechyběly ani připomínky starších (existence tzv. opoziční smlouvy v 90. letech) či permanentně vysoce aktuálních témat (politická kultura v České republice). I díky aktuálnosti uvedených okruhů byl tak dvouhodinový časový limit vymezený pro diskusi beze zbytku vyčerpán.

Prof. Tomáš Halík, prof. Mark Risjord, Ing. Edvard Outrata a další na UHK

Centrum pro studium jazyka, mysli a společnosti (LMS Center) při Filozofické fakultě Univerzity Hradec Králové uspořádalo v průběhu akademického roku 2011/2012 na desítku odborných přednášek, v jejichž rámci na univerzitní půdě zavítali významní odborníci z oblasti filozofie i jiných příbuzných vědních oborů. Zimní semestr zahájil profesor Jan Zrzavý z Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity České Budějovice, který se věnoval problematice fylogenetické metodologie v evoluční biologii. V průběhu celého akademického roku pak vystoupili odborníci jak ze zahraničí (např. profesor Mark Risjord, přední americký specialista na filozofii společenských věd působící letos na hradecké univerzitě, dr. Salvatore di Piazza z univerzity v Palermu, dr. Robin

Rollinger z univerzity v Salzburku, dr. Sophie Loidolt z univerzity ve Vídni), tak i z domácích pracovišť (např. dr. Jakub Mácha a dr. Marek Picha z Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, dr. Olga Sivková z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze, MUDr. František Koukolík, CSc., z Oddělení patologie a národní referenční laboratoře TSE-CJN Thomayerovy nemocnice v Praze). Mezi vystupujícími nechyběly ani mediálně známé osobnosti – např. prof. Tomáš Halík se zabýval problematičností definování metafor v současnosti a metaforičností jazyka a Ing. Edvard Outrata, em. místopředseda Senátu ČR, em. předseda Českého statistického úřadu a předseda Evropského hnutí v ČR pronesl přednášku s názvem „Český národní zájem: integrova-

ná Evropská unie“. Centrum pro studium jazyka, myslí a společnosti působí v rámci Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové již od roku 2009 a pořádá přednášky, konference a semináře

předních odborníků, určené primárně studentům filozofie i jiných oborů, neuzavírá se však ani studentům středních škol i široké veřejnosti.

Dveře na Univerzitu Hradec Králové otevřeny

Jako již tradičně se uskutečnil v lednu 2012 Den otevřených dveří Univerzity Hradec Králové, v jehož rámci představily všechny čtyři fakulty (informatiky a managementu, filozofická, pedagogická a přírodovědecká) a jeden vysokoškolský ústav univerzity (sociální práce) aktuální prezentace svých studijních programů a oborů. Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové uspořádala v prostorách své budovy Den otevřených dveří 20. ledna a postupně tak prezentovala všechny své fakultní programy a obory. V rámci bakalářských i navazujících magisterských programů se jednalo o obory Prezentace a ochrana kulturního dědictví, Archivnictví, Počítačová podpora v archivnictví, Archeologie, Historie, Filozofie a společenské vědy, Politologie zaměřená na latinskoamerická a africká studia, pouze v rámci bakalářského studijního programu pak obor Sociologie obecná a empirická. Filozofická fakulta také nabízí možnost doktorského studia – v programech České a československé dějiny, Archeologie, Latinskoamerická studia a Africká studia. Minulý rok byl přitom největší zájem v rámci prezenčního i kombinovaného bakalář-

ského studia o obory Politologie, Sociologie či Filozofie a společenské vědy. Od akademického roku 2011/2012 je navíc na Filozofické fakultě uHK otevřen nový navazující magisterský studijní obor Archivnictví, který je možné studovat jak v prezenční, tak i v kombinované formě, a to v jednom ze dvou vzájemně nezávislých modulů: Archivnictví – modul Archivnictví a pomocné vědy historické, Archivnictví – modul Moderní systémy v archivnictví. Úspěšnost přijetí se přitom pro absolventy středních škol pohybovala ve všech oborech v prezenční formě studia kolem 47 %.

Filmové projekce pro studenty univerzity opět zahájeny

Dne 7. února 2012 znovu zahájil svou činnost Akademický filmový klub. Projekce probíhaly v aule Objektu společné výuky v úterý vždy ve 20.00 hodin, vstup byl tradičně pro studenty a pedagogy univerzity zdarma. Letošní filmová sezona byla ukončena 15. května tzv. překvapením – diváci název promítaného filmu zjistili

až na místě. Akademický filmový klub působil nejprve v rámci klasického filmového klubu s placeným předplatným, v roce 2004 však došlo k začlenění do vědeckého projektu Film a škola, čímž se sice klub uzavřel pro nejširší veřejnost, zaměřil se však více na diváky z řad studentů, pro něž je vstup na všechny projekce zdarma.

Protesty studentů i v Hradci Králové

Začátek nového roku 2012 se nesl ve znamení protestů českých vysokých škol proti plánovaným reformám ministerstva školství a ani Univerzita Hradec Králové nebyla v tomto ohledu výjimkou.

I zde proběhl ve dnech 27. 2. až 2. 3. 2012 tzv. Týden neklidu jako vyjádření a zároveň vyvrcholení nespokojenosti, jemuž předcházela jednání jak v rámci vysokých škol, tak i studentských

protestních iniciativ. Již na začátku prosince 2011 vyjádřila Česká konference rektorů (ČKR), jedna z reprezentací vysokých škol v pracovní skupině Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro přípravu Věcného záměru zákona o vysokých školách a Věcného záměru o finanční pomoci studentů, aktivně zastoupená na svém zasedání v Hradci Králové nesouhlas k oběma uvedeným záměrům zákona a doporučila jejich nepřijetí. Následovalo lednové zasedání Akademického senátu Univerzity Hradec Králové, na němž zazněla výzva ke stažení obou návrhů věcných záměrů zákona z vlády a k započetí seriózního jednání s veřejnými vysokými školami. Děkan Filozofické fakulty UNK Mgr. Petr Grulich, Ph.D., pak pověřil každého vedoucího pracoviště fakulty zorganizovat v prvním výukovém týdnu letního semestru informativní hodiny, jež by byly určeny pro studenty kateder či ústavů za účelem diskuse na téma obou zákonů, informování o vzniklé situaci

a výzvy k součinnosti na plánovaných protestních akcích. Na pondělí 6. února byla z rozhodnutí děkana naplánována porada všech pracovníků fakulty, kde byly podány informace o stávající situaci, o chystaných reformách vysokého školství a o jejich dopadech na filozofickou fakultu či o možnostech vyjádření veřejného nesouhlasu v plánovaném protestním týdnu. Na začátku února se také zformovalo Hradecké studentské hnutí 2012, které se na své první koordinační schůzce, za přítomnosti vysokoškolských studentů i několika pedagogů, vyslovilo proti oběma navrhaným věcným záměrům zákona. Hnutí, které tvoří nejen studenti z Univerzity Hradec Králové, hradecké Lékařské a Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy a Fakulty vojenského zdravotnictví Univerzity obrany a které vzniklo za účelem vyjádřit nesouhlas s navrhovanými změnami v oblasti vysokoškolského vzdělávání, vyhlásilo v období 27. 2. až 2. 3. 2012 tzv. Týden neklidu,

jehož vyvrcholením se měl stát protestní pochod Hradcem Králové. Zúčastnění protestující vyzvali všechny členy akademických obcí k participaci na něm a veřejnost k solidaritě. Poukázali na nedostatečnou komunikaci ministerstva školství s akademickou sférou, na hrozbu politické kontroly, ovlivňování chodu vysokých škol a omezení vlivu studentů na samosprávu univerzit, nesouhlas projevili také s plánovaným zavedením školného. Do zahájení Týdne neklidu se uskutečnily další dvě koordinační schůzky. Na poslední z nich před plénem poprvé vystoupili děkan filozofické fakulty Mgr. Petr Grulich, Ph.D., rektor univerzity prof. RNDr. Josef Hynek, MBA, Ph.D., či předseda Akademického senátu Univerzity Hradec Králové Mgr. Václav Víška, Ph.D. Shodně vyslovili nesouhlas s oběma návrhy věcných záměrů zákona, vyjádřili se pro podporu studentské protestní akce a proti rozkolu mezi vedením univerzity a protestujícími studenty. Jako problematická byla uváděna nedostatečná komunikace studentů z Hradeckého studentského hnutí s vedením univerzity. Hrozba možného rozkolu mezi iniciativou „zdola“ a vedením univerzity byla na této koordinační schůzce zažehnána a došlo ke vzájemné dohodě jak ohledně programu protestního týdne, tak navazováním komunikace mezi hnutím a vedením univerzity.

Týden neklidu začal v pondělí 27. února doslova „za pět minut dvanáct“ symbolickým uzavřením Filozofické fakulty UHK na náměstí Svobody. Na pondělní večer pak bylo naplánováno koncertní vystoupení písničkáře Ondřeje Janoty a kytarové skupiny Anthropoid v Objektu společné výuky. Následující den se ve studenty zcela zaplněné aule Objektu společné výuky uskutečnilo v odpoledních hodinách veřejné shromáždění akademické obce spojené s poskytnutím informací o průběhu reformy mšmt. Doslova aplaus zde sklídila především přednáška prof. RNDr. Jana Krejska, předsedy Akademického senátu Lékařské fakulty Karlovy univerzity. Po vystoupení členů Rady vysokých škol byla přijata rezoluce, která byla zaslána vládě ČR. Velký zájem z řad studentů zaznamenala také následující přednáška bývalého ministra školství Ondřeje Lišky o Bílé knize a vysokoškolských reformách. V noci z úterý na středu pak v rámci akce „Bráníme univerzitu dnem i nocí“ přespávalo přibližně

sto studentů ze všech hradeckých vysokých škol přímo na univerzitě. Studenti tím podle oficiálního vyjádření dali najevo obranu školy proti reformám ministerstva školství vedeného Josefem Dobešem. Vrcholem Týdne neklidu se stal střední šestikilometrový pochod městem, zahájený symbolicky pět minut před polednem. Zúčastnilo se ho kolem 1500 studentů i vyučujících a megafony, píšťalky, řehtačky a transparenty hlásající „Dobeše do koše,“ „Vysoké školy neplodí voly“ nebo „Diplom není zboží“ se staly jeho snad nejvýraznější součástí. Během dvacetiminutových zastávek na náměstí Svobody, Riegrově a Masarykově náměstí byly zájemcům z řad veřejnosti vysvětleny důvody nespokojenosti protestujících. Po skončení protestního pochodu se na půdě univerzity uskutečnila přednáška prof. RNDr. Jiřího Zlatušky, CSc., bývalého rektora Masarykovy univerzity a v současnosti místopředsedy Rady vysokých škol, na téma nezávislosti univerzit a dále koncert kapely Rusted Nails. Poslední protestní den byl věnován přednášce doc. PhDr. Marka Fraňka, CSc., pro širokou veřejnost na téma „Psychopati v řídicích pozicích: způsoby současného mšmt, kauzy ministra Josefa Dobeše“ a workshopu s Michalem Škopem na téma „Politické předvolební sliby a jejich dodržení“, na který odpoledne navázala téměř dvouhodinová přednáška. Závěrečná slova M. Škopa, že cílem jeho workshopu bylo zdůraznit, že stávající systém lze změnit a rezignace či skepse nejsou na místě, se však nestala pomyslnou závěrečnou tečkou za celým týdnem. Týden neklidu byl ukončen shrnutím průběhu všech protestních akcí i iniciativ s kolegy z ostatních měst, s představiteli hradecké univerzity i představiteli hradeckého studentského protestního hnutí. Při zhodnocení protestů v Hradci Králové byla mj. vyzdvížena ochota studentů sjednotit se v rámci společného cíle, z řad akademiků zazněla podpora protestním akcím, výzva k zachování Hradeckého studentského hnutí i poděkování organizátorům celé akce. Ačkoli zde zazněly kritické výhrady, které se týkaly nedostatečné komunikace studentů s akademickým senátem, malé informovanosti mezi studenty o protestech či špatného obrazu protestních akcí v médiích, byl Týden neklidu v Hradci Králové celkově zhodnocen pozitivně.

Přípravné kurzy v kurzu

Filozofická fakulta jako každým rokem připravila pro uchazeče o studium přípravné kurzy. Pro bakalářské obory Historie se zaměřením na vzdělávání, Archivnictví-historie a Prezentace a ochrana kulturního dědictví připravila sedmnáctihodinový kurz Úvod do studia historie, probíhající od 9. března 2012 do konce měsíce v týdenních intervalech. Budoucí vysokoškolští posluchači tak v několikahodinových blocích prošli přes nejstarší dějiny až do současnosti, a tím získali, i poukázáním na méně známé skutečnosti a souvislosti, cenný přehled vývoje českých a obecných dějin, základní poznatky z oboru

historiografie i z tzv. kulturního přehledu, což jim může výrazně pomoci k úspěšnému zvládnutí přijímacích zkoušek. „Kurzů se zúčastnilo přes třicet studentů z rozličného spektra středních škol, od průmyslové školy přes gymnázia. Už během kurzů se projevilo, kdo z uchazečů má o studium historie opravdový zájem,“ uvedl Mgr. Pavel Horák, doktorand Historického ústavu FF UK a jeden z vyučujících přípravných kurzů. Přihlášku ke kurzu si podalo dohromady 37 zájemců, nejvíce se jich uchází o studium historie ve studijním programu Učitelství a o obor Archivnictví.

LAST aneb spolupráce Hradce s Olomoucí

Katedra romanistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci ve spolupráci s Katedrou politologie Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové uvedla v život k 1. lednu 2012 projekt Latinskoamerická studia, jehož cílem je vytvořit mezioborovou platformu pro komplexní studium latinskoamerického regionu se zapojením českých a zahraničních odborníků z oborů románské filologie, filologie se zaměřením na aplikovanou ekonomii, politologie, historie a kulturní antropologie. Součástí projektu je spolupráce na inovaci nebo vytvoření 58 sylabů předmětů s důrazem na interdisciplinaritu, což zajistí utvořené mezioborové skupiny, v nichž budou zastoupeni odborníci za jednotlivé obory zúčastněných pracovišť. Tato spolupráce obou

univerzit přinese zavedení 58 inovovaných a nově vytvořených předmětů, pro jejichž doplnění a prohloubení budou zorganizovány dvě odborné konference určené především posluchačům magisterského a doktorského studia, tematicky zaměřené na latinskoamerická studia. V rámci výuky bude také na partnerských univerzitách uspořádáno minimálně 20 přednášek zahraničních expertů a pro předměty vyučované na Univerzitě Hradec Králové vzniknou elektronické readery, jež studentům umožní efektivní zapojení do výuky. Projekt je financován z operačního programu EU Vzdělání pro konkurenceschopnost a z českých veřejných fondů, přičemž celková výše dotace je 17,3 milionů korun.

Mladí historici o moderních dějinách Čechů a Slováků

Jako již tradičně, i letos uspořádal Historický ústav Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové v termínu 3.–4. dubna 2012 mezinárodní konferenci České, slovenské a československé dějiny 20. století, primárně určenou pro mladé vědecké pracovníky. Účast vystupujících na konferenci, která původně vznikla se skromným cílem zprostředkovat setkání kolegů z jiných univerzit za účelem diskusí nad konkrétními vědeckými problémy a která se mezitím stala již neodmyslitelnou součástí dění na poli historické

vědy u nás i v zahraničí, byla sice na letošním již sedmém ročníku nižší než v minulých letech, i tak se však mohla pochlubit širokou škálou téměř čtyř desítek fundovaných příspěvků z oblasti nejen politických, ale i hospodářských, sociálních či kulturních dějin a teorie historické vědy. Tematická různorodost příspěvků korespondovala s mezinárodním zastoupením vystupujících, kdy se konference zúčastnili vědečtí pracovníci z Německa, Maďarska a především ze Slovenska. Mezi významné hosty, kteří se konference zúčastnili, se zařadili zejména prof. Jiří Kocián nebo PhDr. Vojtěch Čelko (z Ústavu pro soudobé

dějiny av ČR) či Miroslava Nosálová-Fekiačová (Head Secretary of Visegrad Fund). Novinkou ve srovnání s minulými ročníky bylo zavedení tzv. kritických komentářů na konci každého bloku konference, kdy přizvaný odborník provedl konstruktivní kritiku jednotlivých příspěvků, a tím nejen podnítil vznik následných odborných diskusí, ale svými názory také jednotlivým autorům ukazoval další možnosti vývoje a směřování jejich vědecké práce. Nejzdařilejší příspěvky z konference, která proběhla za podpory Visegrádského fondu, pak budou jako již tradičně zveřejněny v kolektivní monografii.

Kubánský disident na UHK

Nadace Forum 2000 a Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové uspořádaly 29. března 2012 přednášku s diskusí na téma „Současná situace občanské společnosti na Kubě“, které se zúčastnil kubánský disident Rolando Jiménez Pozada, bývalý politický vězeň, který byl mezi 75 zatčenými v roce 2003 při velkém zátahu proti kubánské opozici během tzv. Černého kubánského jara. Po svém propuštění v roce 2010 a nuceném odchodu ze země získal azyl v České republice. Svou přednášku, pronesenou španělsky a konsekutiv-

ně tlumočenou do češtiny a uvedenou Carlosem Gonzálezem, analytikem Nadace Forum 2000 se zaměřením na Latinskou Ameriku, věnoval R. J. Pozada současně situaci na Kubě a roli občanské společnosti v této zemi. Po přednášce, již se zúčastnily na tři desítky zájemců, následovala otevřená diskuse a všichni účastníci obdrželi aktuální studii o občanské společnosti na Kubě, která je také zveřejněna na webových stránkách nadace.

Debata o potenciální hrozbě islámu

V rámci studentského projektu „Masarykovy debaty“ se v úterý 6. března 2012 v aule Fakulty informatiky a managementu Univerzity Hradec Králové uskutečnilo diskusní setkání s výchozí tezí „Islám je hrozbou pro Českou republiku“. Obhajovali ji předsedkyně strany Suverenita Jana Bobošíková a ředitel Institutu svatého Josefa a předseda akce D.O.S.T. Michal Semín, na druhé straně ji zpochybňovali předseda Strany zelených Ondřej Liška a aktivista Šádí Shanaáh z Česko-arabského centra kulturního dialogu. Zatímco Jana Bobošíková vyzývala k řešení problémů s přistěhovalectvím a pro obhajobu své teze argumentovala nízkou porodností v evropských zemích, která je stále více vyvažována přistěhovalectvím a vysokou porodností muslimů v nich, Ondřej Liška naopak za větší problém označil spíše islamofobii, která se šíří a má už konkrétní politické představitele, čímž přímo narážel na svou politickou odpůrkyni. S nevolí nejen

debatujících protivníků, ale i účastníků z řad muslimské komunity se setkal Semínovo časté citování pasáží z Koránu, které bylo označováno jako zcela účelové a demagogické. Po místy velmi bouřlivých názorových výměnách následovalo závěrečné anonymní hlasování posluchačů, které se vyjádřilo proti tezi přednášky – s názorem, že islám není hrozbou pro Českou republiku, se identifikovalo 64 % zúčastněných. Tezi podporilo 32 % posluchačů a zbylých 5 % zůstalo nerozhodných. Došlo tak k výraznějšímu názorovému posunu ve srovnání se zcela identickou anketou, která se uskutečnila ještě před zahájením samotné debaty. Programu se zúčastnilo kolem 230 zájemců a jednalo se o první „Masarykovu debatu“ konanou mimo Brno; na jejím uspořádání spolupracovali s organizátory z Masarykovy univerzity i studenti Katedry politologie FF Univerzity Hradec Králové.

možnosti_

Možnosti dalšího vzdělávání (nejen) pro absolventy

Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové nabízí nejen svým absolventům další možnosti vzdělávání, a to formou odborných přednášek a kurzů i prostřednictvím postgraduálního studia.

Doktorské studium

Doktorské studium na Filozofické fakultě UHK zajišťují Katedra archeologie, Historický ústav a Katedra politologie. Studium je vždy tříleté a je umožněno jak v prezenční, tak v kombinované formě. Všeobecnými podmínkami k přijetí je ukončené magisterské vzdělání v oboru a úspěšné vykonání přijímací zkoušky. Charakter studia je podmíněn jeho zvolenou formou. Doktorandi v prezenční formě studia, které je dotováno stipendiem, mají vedle plnění povinností stanovených individuálním studijním plánem (většinou se jedná o absolvování specializačních přednášek, kolokvií, zkoušek z dílčích vědeckých disciplín, publikační aktivity, aktivní či pasivní účast na odborných konferencích a přednáškách, pobyt v zahraničí) také dílčí povinnosti ke školícímu pracovišti. V kombinované formě bez stipendijní podpory je vztah doktoranda k pracovišti volnější a většinou se omezuje na plnění povinností daných individuálním studijním plánem a konzultace doktoranda s jeho školitelem ohledně plnění výzkumných úkolů v rámci doktorandské práce. Tříleté studium je ukončeno státní doktorskou zkouškou, k jejímuž absolvování lze přistoupit až po splnění všech povinností stanovených individuálním studijním plánem, a obhájením disertační práce.

Historický ústav FF UHK nabízí doktorské studium v oboru České a československé dějiny

studijního programu Historické vědy. Přijímací zkouška se skládá z ústního pohovoru z cizího jazyka zvoleného uchazečem (angličtina, němčina, ruština nebo francouzština) a z prezentace zvoleného tématu disertační práce před konkurzní komisí. Přihlášky ke studiu se všemi náležitostmi (tj. profesní životopis ve strukturované podobě, soupis dosavadních publikačních aktivit, ověřené kopie o dosaženém vzdělání, doklad o zaplacení manipulačního poplatku a projekt v maximálním rozsahu deseti stran) je nutné zaslat na studijní oddělení FF UHK zpravidla nejpozději do 30. května kalendářního roku. Více informací lze nalézt na stránkách katedry nebo je možné kontaktovat tajemnici oborové rady PhDr. Veroniku Středovou, Ph.D.

Možnost doktorského studia nabízí také **Katedra archeologie** FF UHK. Součástí přijímací zkoušky je pohovor z vybraného světového jazyka a obhajoba tématu disertační práce před odbornou komisí.

Rovněž **Katedra politologie** FF UHK poskytuje doktorské studium v prezenční i kombinované formě, a to ve dvou oborech: Africká studia a Latinskoamerická studia. Podmínkou k přijetí je úspěšně ukončené vysokoškolské magisterské nebo inženýrské vzdělání absolvované v rámci studijního programu Politologie nebo Meziná-

rodní teritoriální studia, případně se může jednat o absolventy příbuzných či podobných sociálních nebo humanitně orientovaných studijních programů. Doktorské studium je zaměřeno zejména na problematiku srovnávacího výzkumu daných teritorií (Afrika, Latinská Amerika) s cílem aplikovat teoretické poznatky z vybraných výzkumných oblastí teritoriálních studií a politologie na africkou či latinskoamerickou oblast. Absolvent by měl být odborně a také jazykově plně připraven k samostatné vědecko-pedagogické činnosti v akademické oblasti, k práci v oblasti realizace

základního výzkumu, k práci ve státní sféře či na ministerstvech, jejichž agendy se orientují na dané regiony. Příjímávací zkouška se skládá z ústního pohovoru (nutná je znalost anglického jazyka minimálně na úrovni B2 v rámci tzv. evropského referenčního rámce) a z představení výzkumného projektu uchazeče v rozsahu asi 4–5 normostran. Od akademického roku 2011/2012 se nově přijímací řízení realizuje dvakrát ročně (zpravidla v lednu a červnu). Více informací je na internetových stránkách nebo je poskytnete Mgr. et Mgr. Lenka Špičánová, Ph.D.

MODES aneb kurzy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

V rámci projektu MODES (Moderní učitel dějepisu a společenských věd), spolufinancovaného Evropským sociálním fondem a Státním rozpočtem České republiky, pořádá Filozofická fakulta UHK v akademickém roce 2011/2012 akreditované kurzy dalšího vzdělávání určené pro učitele základních a středních škol z Královéhradeckého, Libereckého a Pardubického kraje. Jednodenní kurzy probíhají v oblastech Dějepis, Výchova k občanství a Člověk ve společnosti (posledně jmenovaný je určen výhradně pracovníkům základních škol). K výběru je také vícedílný, prakticky zaměřený kurz Sociologický seminář; alternativně je možné zajistit kurzy i v jiných oborech. Mezi jejich tématy je např. regionální historie, móda a odívání ve středověku, rozpad komunistických států v Evropě, hygiena ve středověku, sňatková politika nebo život za reálného

socialismu. S velkým ohlasem se setkávají kurzy zaměřené na moderní technologie ve vzdělávání (např. základy skenování nebo práce s interaktivní tabulí) a na dějiny 20. století (hlavně témata spjatá s rokem 1968). Účast na všech přibližně šestihodinových kurzech je pro učitele zdarma, všichni obdrží osvědčení o absolvování, studijní materiály a učitelskou sadu přesýpacích hodin na písemné práce. Projekt kurzů dalšího vzdělávání potrvá až do pololetí příštího roku. Po skončení projektu MODES bude univerzita v kurzech, které mají pomoci zlepšit úroveň regionálního školství a otevřít filozofickou fakultu učitelům i budoucím studentům, nadále pokračovat. Více informací včetně aktuálního programu kurzů lze nalézt na internetových stránkách www.modes.hys.cz.

Ozvěny – newsletter Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové

redaktorka_

Mgr. Jana Papežová

redakční rada_

Mgr. Martina Eliášová, Mgr. Karel Kouba, Ph.D., M.A.

grafická koncepce a sazba_

MgA. Jiří Toman

Chcete, aby Vám byla elektronicky zasílána budoucí čísla
Ozvěn FF UHK? Napište prosím na e-mail akce.ff@uhk.cz.

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta